

WPROWADZENIE

„Rodziny są głównymi promotorami wartości w wolnych społeczeństwach...” – napisał Gary Becker laureat Nagrody Nobla w dziedzinie ekonomii¹. Autorowi nie chodziło wyłącznie o wartości ekonomiczne, ale o szeroko pojmowane wartości kulturowe, które stanowią właściwy kontekst rozwoju gospodarczego społeczeństwa jako całości i dobrobytu poszczególnych jednostek. Kondycja rodziny jest z jednej strony odzwierciedleniem ogólnego poziomu rozwoju społeczeństwa, a z drugiej strony to właśnie od rodziny, od tysięcy poszczególnych rodzin, od ich wewnętrznej struktury, postaw życiowych, preferowanych wartości, aspiracji, stylów życia zależy kształt społeczeństwa narodowego i państwowego, a tym bardziej społeczności mniejszego rzędu, jaki reprezentują środowiska wielkomiejskie i innego rodzaju społeczności lokalne.

W wielu społecznościach lokalnych w Polsce organizowane są działania, mające na celu umocnienie roli rodziny i polepszenie jej kondycji społecznej, zdrowotnej, kulturalnej i moralnej, aby mogła ona w pełni swych możliwości uczestniczyć w pomnażaniu i promowaniu wartości. Temu celowi służy również powoływanie Rad lub Komisji ds. Rodziny przez Rady Gmin lub ich władze wykonawcze. Podejmują one bardzo konkretne działania na rzecz rodziny, a także inicjują publikację raportów i opracowań, diagnozujących sytuację rodziny i ukazujących kierunki polityki prorodzinnej. W roku 1998 ukazała się książka pt. *Rodzina w województwie katowickim. Opracowania i raporty*², która – w głównej mierze – przedstawia działalność Rady ds. Rodziny, jaka istniała przy Wojewodzie Katowickim i Sejmiku Samorządowym Województwa Katowickiego.

W ten kierunek troski o rodzinę wpisują się również badania prezentowane w niniejszym opracowaniu. Ich inicjatorem jest Rada ds. Rodziny przy Prezydencie Miasta Katowice ubiegłej kadencji, której przewodniczył wiceprezydent Wojciech Gosiewski. Na zlecenie Urzędu Miejskiego w czwartym kwartale 1998 roku przeprowadzone zostały badania socjologiczne nad szeroko ujmowaną kondycją rodziny katowickiej. Uzupełniono

¹ G. B e c k e r: *Znaczenie kapitału ludzkiego* „Społeczeństwo” 1997, nr 1–2.

² *Rodzina w województwie katowickim. Opracowania i raporty* Red. W. Ś w i a t k i e w i c z. Katowice, Instytut Górnośląski 1998.

je badaniami wśród wybranych grup młodzieży. Autorami poszczególnych opracowań są socjologowie pracujący w Instytucie Socjologii Uniwersytetu Śląskiego: dr Ewa Budzyńska, dr Jan Burzyński, dr Andrzej Niesporek, prof. dr hab. Wojciech Świątkiewicz, dr Katarzyna Węgrzyn, oraz dr Grzegorz Węgrzyn z Akademii Ekonomicznej w Katowicach. Omawiane i interpretowane wyniki badań w sposób wieloaspektowy opisują katowicką rodzinę, ukazując obszary zagrożeń, ale również przykłady pozytywnych wzorów życia rodzinnego.

Wyrażamy nadzieję, że niniejsze opracowanie spotka się z życzliwym przyjęciem Czytelników, będzie nie tylko przedmiotem refleksji i dyskusji, ale także dobrą podstawą do opracowania zasad miejskiej polityki pro rodzinnej.

Wojciech Świątkiewicz

Katowice, dnia 21 grudnia 1998 roku